

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag gällande revidering av pensionsskyddet i fråga om kortvariga arbetsförhållanden inom den privata sektorn

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås ändring av lagen om pension för vissa konstnärer och redaktörer i arbetsförhållande, lagen om pension för arbetstagare, lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden, lagen om pension för lantbruksföretagare och lagen om pension för företagare. Sådana arbetsförhållanden som varar kortare tid än en månad inom de branscher som avses i lagen om pension för arbetstagare skall försäkras enligt lagen om pension för vissa konstnärer och redaktörer i arbetsförhållande. Detsamma föreslås gälla också sådana arbetsförhållanden som varar längre än en månad och där förtjänsten inte når upp till den nedre gränsen för försäkringsskyldigheten enligt lagen om pension för arbetstagare, som 1997 är 1 135,14 mk per månad. Eftersom det på detta sätt genom lag föreskrivs att de ifrågavarande kortvariga arbetsförhållandena skall försäkras enligt lagen om pension för vissa konstnärer och redaktörer i arbetsförhållande, kan sammanlänkingsregeln enligt lagen om pension för arbetstagare upphävas såsom onödig.

Dessutom föreslås det att arbete som hushållen låter utföra i regel skall försäkras enligt lagen om pension för vissa konstnärer och redaktörer i arbetsförhållande, oberoende av arbetsförhållandets varaktighet eller lönsens storlek. Det arbete som hushållen låter utföra är ofta kortvarigt, varför det vore oändamålsenligt att ingå sådant försäkringsavtal som enligt lagen om pension för arbetstagare behövs för försäkringen och att ta i bruk den teknik som gäller betalning av premieförskott. Härigenom förbättras sysselsättningsmöjligheterna för sådana hushåll

som är arbetsgivare. Avsikten är inte att i övrigt i propositionen ingripa i tillämpningsområdet för de nuvarande arbetspensionslagarna.

Det föreslås att gränsen för när pensionskydd enligt lagen om pension för vissa konstnärer och redaktörer i arbetsförhållande börjar intjänas sänks så att årsförtjänsten skall uppgå till 3 582 mk enligt indexnivån 1997.

Eftersom det föreslås att pension skall intjänas för arbetsförhållanden som varar kortare tid än en månad, är det ändamålsenligt och motiverat att pension skall intjänas också för delar av månader i fråga om långvariga arbetsförhållanden enligt lagen om pension för arbetstagare. Därför föreslås det att ofullständiga månader när det gäller ifrågavarande arbetsförhållanden skall omfattas av försäkringen och att pension skall intjänas också för dem.

På grund av den föreslagna utvidgningen av tillämpningsområdet föreslås det att namnet på lagen om pension för vissa konstnärer och redaktörer i arbetsförhållande ändras till lagen om pension för konstnärer och särskilda grupper av arbetstagare. Systemet börjar skötas av pensionskassan för utövande konstnärer, vars namn ändras till pensionskassan för utövande konstnärer och särskilda grupper av arbetstagare.

Av propositionen följer att pensionsskydd framöver ordnas för allt arbete inom den privata sektorn så, att pensionsförsäkringspremie betalas för varje i lön utbetald mark.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft vid ingången av 1998.

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläge

Inom socialförsäkringen bestäms arbetspensionsskyddet i regel enligt lagen om pension för arbetstagare (395/1961; APL), om ett arbetsavtal har ingåtts tills vidare eller för en viss tid som är längre än en månad. Arbetsgivaren är skyldig att anordna pensionskydd för arbetstagaren, när arbetsförhållandet varar i minst en månad och lönen är i genomsnitt minst 90 mk per månad enligt nivån på APL-indexet 1966 (1 135,14 mk per månad enligt nivån på APL-indexet 1997). Pension intjänas också för ett APL-arbetsförhållande som uppfyller dessa villkor. APL är således en allmän lag i förhållande till de övriga arbetspensionslagarna. Med avseende på APL har tillämpningen av de arbetspensionslagar som är speciallagar begränsats till vissa typer av arbeten.

För ett anställningsförhållande inom den offentliga sektorn som uppfyller motsvarande villkor som ett APL-arbetsförhållande intjänas pension enligt lagen om statens pensioner (280/1966; StPL) eller lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare (202/1964; KTAPL). Till skillnad från APL betalar staten och kommunerna som arbetsgivare dock pensionsförsäkringspremier enligt StPL och KTAPL också för arbetsförhållanden som inte uppfyller de ovan nämnda villkoren.

Inom arbetspensionssystemet finns dessutom två speciallagar som närmast gäller kortvariga arbetsförhållanden. Enligt lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden (134/1962; KAPL) försäkras arbetsförhållandet när det är fråga om byggnads-, skogs-, jordbruks- eller hamnarbete. Lagen om pension för vissa konstnärer och redaktörer i arbetsförhållande (662/1985; KoPL) omfattar arbete utfört av arbetstagare som hör till de yrkesgrupper som särskilt räknas upp i lagen, när arbetet är tänkt att vara kortare tid än ett år och det skapande konstnärliga arbetet eller framställnings sättet är av avgörande betydelse. Dessa lagar tillämpas oberoende av om arbetstagaren är anställd hos en offentlig eller privat arbetsgivare. Försäkringskyldigheten är oberoende

av arbetsförhållandets längd och lörens storlek.

I arbetsförhållanden inom KoPL-sektorn intjänas pension kalenderårsvis så, att pension intjänas för hela kalenderåret om arbetsinkomsterna för ett och samma år är minst 540 mk per månad enligt nivån på APL-indexet 1966 (6 810,85 mk enligt nivån på APL-indexet 1997). I arbetsförhållanden inom KAPL-sektorn intjänas pension på samma sätt som i fråga om arbetsförhållanden inom KoPL-sektorn. Inom KAPL är den nedre gränsen för förtjänsterna per kalenderår dock 200 mk enligt nivån på APL-indexet 1962 (3 582 mk enligt nivån på APL-indexet 1997).

Eftersom de kortvariga arbetsförhållandena blir allt vanligare har man försökt förbättra omfattningen av APL så, att pension kan intjänas också för arbetsförhållanden som varar kortare tid än en kalendermånad. APL ändrades (38/1987) fr.o.m. den 1 februari 1987 så, att flera arbetsförhållanden som varat kortare tid än en månad hos en och samma arbetsgivare under minst tre kalendermånader i följd sammanslogs till ett arbetsförhållande med tanke på försäkringen. Genom ändringen ville man trygga pensionskyddet för sådana arbetstagare som upprepade gånger arbetade i kortvariga arbetsförhållanden hos samma arbetsgivare. Genom den lagändring som trädde i kraft vid ingången av 1996 (1482/1995) utsträcktes denna s.k. sammanlänkingsregel till att gälla arbetsförhållanden som pågått under två kalendermånader i en följd. Bestämmelsen är dock inte till någon hjälp i sådana situationer då arbetsgivaren i kortvariga arbetsförhållanden byts. Dessutom är tillämpningen av sammanlänkingsregeln invecklad inom pensionssystemet.

Enligt de gällande bestämmelserna intjänas ingen pension för ofullständiga månader i långvariga APL-arbetsförhållanden. Också enligt lagen om pension för företagare (468/1969; FöPL) och lagen om pension för lantbruksföretagare (467/1969; LFöPL) berättigar endast fulla månader till pension.

Arbetspensionssystemet inom den privata sektorn är i dag förhållandevis omfattande.

Försäkringsskyldighet saknas dock och pensionskydd intjänas inte i fråga om sådana arbeten inom APL-sektorn som varar kortare tid än en månad eller beträffande vilka förtjänsterna är mindre än 1 135,14 mk per månad enligt nivån på APL-indexet 1997.

Vid pensionsskyddscentralen undersöktes på våren 1996 hur vanligt det är att lönearbete inte omfattas av arbetspensionsförsäringen och hur stort det lönebelopp är som inte omfattas av den (pensionsskyddscentralen, rapporter nr 4, 1996). Enligt undersökningen hade 166 000 personer 1995 minst ett arbetsförhållande som inte nådde upp till karensgränserna för APL. Av personerna hade 13 600 åtminstone ett arbetsförhållande som varat kortare tid än en månad, och 38 000 hade åtminstone ett arbetsförhållande i fråga om vilket förtjänsterna inte nådde upp till gränobeloppet för APL. Av personerna var ca 60 % kvinnor, och ca 30 % var yngre än 23 år. Sammanlagt var antalet arbetsförhållanden som varat kortare tid än en månad 28 400 år 1995, och antalet arbetsförhållanden som inte nådde upp till lönegränsen var 4 400.

2. Bedömning av nuläget

Det praktiska arbetslivet har under de senaste åren utvecklats så att det har blivit allt vanligare med tidsbundna arbetsförhållanden och med allt kortare arbetsförhållanden. Korta arbetsförhållanden för viss tid kan således i dag inte längre betraktas som atypiska eller exceptionella, eftersom alternativet ofta skulle vara arbetslöshet. Arbetslöshet är åter med tanke på såväl arbetstagaren som finansieringen av arbetspensionssystemet ett sämre alternativ än ett arbetsförhållande, också om det endast varar en kort tid.

Också i regeringsprogrammet för statsminister Paavo Lipponens regering har uppmärksamhet fästs vid de förändrade behoven inom arbetslivet. Enligt programmet utreds bl.a. försäkringen när det gäller kortvariga arbetsförhållanden. I enlighet med regeringsprogrammet undertecknade arbetsmarknadsorganisationerna den 6 november 1996 ett avtal enligt vilket lagstadgad försäkring fr.o.m. ingången av 1998 införs för sådana arbetsförhållanden inom APL-sektorn som varar kortare tid än en månad. För detta ändamål tillsattes en arbetsgrupp som from den 31 maj 1997 skulle göra upp ett detaljerat

förslag gällande pensionskyddet för kortvariga arbetsförhållanden inom APL-sektorn.

På grundval av regeringsprogrammet har man redan svarat på de förändrade behoven inom arbetslivet också genom att ändra flera lagar inom arbetsrättens område. Lagen om arbetsavtal (320/1979; AAL) ändrades (56/1997) fr.o.m. den 1 februari 1997 temporärt så, att i lagen inte längre begränsas parternas rätt att använda sig av flera på varandra följande arbetsavtal som ingåtts för viss tid. Det måste dock fortfarande finnas grundad anledning till att ett arbetsavtal ingås för viss tid. Lagändringen gäller till den 31 december 1999. AAL har också fr.o.m. den 1 juni 1997 ändrats (459/1997) så, att en arbetstagare på vissa villkor har rätt att få lön för sjukdomstid också på basis av ett kortvarigt arbetsförhållande. Också semesterlagen (272/1973) ändras (460/1997) fr.o.m. den 1 april 1998 så, att en arbetstagare har rätt till semesterersättning också på basis av kortvariga arbetsförhållanden.

Trots att inom arbetspensionssystemet finns speciallagar om kortvariga arbetsförhållanden och trots att man genom den ovan nämnda sammanlänkingsregeln har försökt anpassa APL till förändringarna i arbetslivet, är detta dock inte tillräckligt för att pensionskyddet skall kunna tryggas för sådana personer som i stor utsträckning arbetar hos olika arbetsgivare i kortvariga och varierande arbetsförhållanden.

I dag har det också framkommit att arbete utförs i arbetsförhållanden som varar kortare tid än en månad för att man skall undkoma betalningen av arbetspensionsförsäkringspremier. Detta leder till konkurrensnedvridning. De indirekta arbetskraftskostnaderna fördelas då inte på rätt sätt, och beloppet av influtna avgifter motsvarar inte nivån på de lagstadgade förmånerna. Dessutom har man märkt att företag i en del fall sinsemellan vidtar sådana arrangemang som går ut på att arbetstagarna får cirkulera mellan flera olika företag i kortvariga anställningsförhållanden. Härigenom undgår man pensionsförsäkringspremierna, och arbetstagarna blir utan pensionskydd.

Av de ovan nämnda orsakerna är det motiverat att arbetspensionslagarna ändras så, att de förändrade förhållandena på arbetsmarknaden beaktas i högre grad också inom de olika branscherna och att alla arbetsförhållanden, också de kortvariga, omfattas av arbetspensionsförsäkring.

Målet är att arbetspensionsförsäkringspremie skall betalas för varje intjänad mark. Ett ytterligare mål är att pension skall intjänas för sådana förtjänster som inte är obetydliga med tanke på pensionen. De avgifter som behövs för finansieringen av socialskyddet kan då identifieras i ett tillräckligt tidigt skede, och företagen kan inbegripa dem i sina kostnader. Den skattemässiga nyttan av kostnaderna liksom finansieringsansvaret fördelas också på rätt sätt. Härigenom förhindras också en snedvridning i fråga om fördelningen av de indirekta arbetskraftskostnaderna.

3. Föreslagna ändringar

I propositionen föreslås att sådana arbetsförhållanden inom APL-sektorn som varar kortare tid än en månad skall försäkras enligt KoPL. På samma sätt skall förfaras också i fråga om arbetsförhållanden som varar längre tid än en månad men som inte når upp till den nedre förtjänstgränsen när det gäller försäkringsskyldigheten inom APL, dvs. när förtjänsterna är lägre än 90 mk per månad enligt nivån på APL-indexet 1966 (1 135,14 mk per månad enligt nivån på APL-indexet 1997). Eftersom det på detta sätt genom lag föreskrivs att kortvariga arbetsförhållanden skall försäkras i enlighet med KoPL, blir sammanlänkingsregeln i APL överflödig. Därför föreslås sammanlänkingsregeln bli upphävd. I övrigt är avsikten inte att ingripa i de nuvarande tillämpningsområdena för APL, KAPL och KoPL.

Eftersom tillämpningsområdet för KoPL utvidgas, föreslås det att lagens namn ändras till lagen om pension för konstnärer och särskilda grupper av arbetstagare. Systemet börjar skötas av pensionskassan för utövande konstnärer, vars namn ändras till pensionskassan för utövande konstnärer och särskilda grupper av arbetstagare.

I kortvariga arbetsförhållanden är det inte ändamålsenligt att använda APL:s försäkringsavtals- och förskottspremieteknik, utan den för kortvariga arbetsförhållanden utvecklade försäkringstekniken enligt KoPL lämpar sig bra för försäkring av dessa arbetsförhållanden. Härigenom underlättas den teknik som hänför sig till betalningen av socialskyddsavgifterna.

Dessutom föreslås det att sådant arbete som hushållen låter utföra i regel skall försäkras enligt KoPL, oberoende av arbetsför-

hållandets längd eller lörens storlek. Detta arbete är ofta kortvarigt, varför det också i dessa fall skulle vara oändamålsenligt att ingå sådant försäkringsavtal och tillämpa sådan förskottspremieteknik som behövs för försäkring enligt APL. På detta sätt kunde man också förbättra möjligheterna för de hushåll som är arbetsgivare att erbjuda selsättning. Såsom ovan konstaterats är avsikten med lagändringen inte att ändra det nuvarande tillämpningsområdet för KAPL. Därför skall hushållen fortfarande försäkra sina arbetstagare enligt KAPL i sådana fall då arbetet omfattas av KAPL:s tillämpningsområde.

Enligt propositionen skall för allt arbete som försäkras enligt KoPL ordnas pensionskydd så, att arbetsgivaren betalar pensionsförsäkringspremie för varje mark han betalar i lön. Det föreslås att den årliga förtjänstgränsen för när pensionskydd enligt KoPL börjar intjänas sänks. Rätt till pension uppkommer för de kalenderår under vilka beloppet av sådana förtjänster som omfattas av KoPL uppgår till minst 200 mk per år enligt nivån på APL-indexet 1962 (3 582 mk enligt nivån på APL-indexet 1997). Gränsen för när pension intjänas är således densamma som den årliga förtjänstgräns som berättigar till pension enligt KAPL. På detta sätt kan dels gränsen för när pension i kortvariga arbetsförhållanden intjänas förenhetligas, dels förhindras att sådana pensionsdelar som är administrativt dyra men som saknar betydelse för pensionstagaren bildas.

Eftersom i propositionen föreslås att arbetsförhållanden som varar kortare tid än en månad skall försäkras enligt KoPL, är det ändamålsenligt och motiverat att också ofullständiga månader i långvariga APL-arbetsförhållanden skall omfattas av APL-försäringen och att pension skall intjänas också för dem. Därför föreslås det att ofullständiga månader i långvariga APL-arbetsförhållanden skall försäkras och att APL-pension skall intjänas för dem.

Tiden från pensionsfallet till pensionsåldern, dvs. den s.k. återstående tiden, fogas i dag i regel till ett arbetsförhållande som varat i minst sex månader. Avsikten med detta är att den återstående tiden skall fogas till ett sådant arbetsförhållande som utgör grund för arbetstagarens stabiliserade förtjänstnivå. Från huvudregeln görs undantag, som behövs i sådana situationer då en arbetstagare inte har något tillräckligt långt arbetsförhål-

lande till vilket den återstående tiden skulle kunna fogas.

I propositionen föreslås att återstående tid också skall fogas till ett sådant arbetsförhållande som varat kortare tid än sex månader och i fråga om vilket förtjänstnivån är lägre än den nedre gränsen för försäkring enligt APL. Detta är dock möjligt endast när arbetstagaren inte får återstående tid på basis av ett annat arbetsförhållande där lönen varit högre.

4. Propositionens ekonomiska verkningar

4.1. Pensionsutgifterna

Propositionen ökar pensionsutgifterna inom KoPL- och APL-systemen. Ökningen sker dock gradvis och mycket långsamt. När förslaget får full effekt kommer pensionsutgifterna inom KoPL uppskattningsvis att fördubblas. Pensionsutgifterna inom APL ökar med 0,6 %. I relation till lönesumman är ökningen av pensionsutgifterna inom KoPL ca 8 % och inom APL 0,2 %.

En del av ökningen av KoPL-pensionsutgifterna är en följd av överföringen av försäkringsarrangemang från det nuvarande APL till KoPL. Sammanlagt kommer propositionen, när den får full effekt, att öka de totala pensionsutgifterna inom den privata sektorn med ca en miljard mark, beräknat enligt penningvärdet 1997. Detta är uppskattningsvis 0,2 % av lönerna inom den privata sektorn.

Ökningen av KoPL-pensionsutgifterna är i hög grad beroende av utvecklingen när det gäller antalet kortvariga arbetsförhållanden. Vid bedömningen av kostnadsverkningarna har man utgått från att ingen förändring sker i antalet sådana arbetsförhållanden jämfört med 1995, för vilket år en särskild stickprovsundersökning gjordes vid pensionsmyndighetens centralen.

4.2. Övriga kostnadsverkningar

Utvidgningen av försäkringsskyldigheten så att den gäller arbetsförhållanden som inte når upp till karensgränserna enligt APL ökar de administrativa kostnaderna och verkstäl-

lighetskostnaderna inom KoPL-systemet jämfört med i dag. Enligt en bedömning kunde ökningen tillsammans med kostnaderna för anslutningen under det första året uppgå till ca 20 milj. mk. Det är naturligt att propositionen också ökar företagens administrativa kostnader, eftersom nya försäkrade börjar omfattas av pensionsskyddet. Å andra sidan säkerställer den att kostnaderna för socialskyddet fördelas på rätt sätt. Propositionen kommer i någon mån att minska de administrativa kostnaderna inom APL-systemet, eftersom den i administrativt avseende dyra sammanlänkingsbestämmelsen upphävs. I övrigt blir verkningarna i fråga om de administrativa kostnaderna inom APL-systemet beroende av hur gränsdragningen mellan APL och KoPL kan ordnas i praktiken.

Propositionen kommer under de första åren att öka intäkterna av APL- och KoPL-försäkringspremierna genom att lönesumman ökar mera än pensionsutgifterna. Propositionen minskar således till en början trycket på att höja pensionsförsäkringspremierna. Via nivån på APL-försäkringspremierna inverkar propositionen också indirekt på statens andel när det gäller finansieringen av FöPL- och LFöPL-systemen så, att statens andel till en början ökar.

5. Beredningen av propositionen

Propositionen grundar sig på den promemoria (Lyhty 4 -työryhmän muistio; Lyhyiden työsuhteiden vakuuttaminen) gällande försäkring i kortvariga arbetsförhållanden som arbetsgruppen Lyhty 4 avlätt den 27 maj 1997. Propositionen har beretts vid social- och hälsovårdsministeriet som tjänsteuppdrag. Också pensionsmyndighetens centralen och pensionskassan för utövande konstnärer har deltagit i beredningen av propositionen. Vid beredningen har hörts företrädare för Industrins och Arbetsgivarnas Centralförbund, Palvelutyönantajat, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC, Tjänstemannacentralorganisationen FTFC, AKAVA och Kommunsektorns fackförbund KAT. Dessutom har företrädare för finansministeriets personalavdelning, statskontoret och Kommunernas pensionsförsäkring hörts.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslagen

1.1. Lagen om pension för konstnärer och särskilda grupper av arbetstagare

Rubriken. Det föreslås att lagens rubrik ändras till lag om pension för konstnärer och särskilda grupper av arbetstagare.

1 §. I paragrafen föreskrivs om lagens tillämpningsområde. I 1 och 2 mom. finns bestämmelser om på vilka typer av arbetsförhållanden lagen tillämpas. Lagens tillämpningsområde förblir trots ändringarna av 1 mom. oförändrat till dessa delar. Lagen skall således fortfarande omfatta t.ex. personer som arbetar inom den offentliga sektorn och på fartyg som omfattas av lagen om sjömanspensioner (72/1956) i sådana fall då de arbetar i ett arbetsförhållande som är avsett att vara kortare tid än ett år och hör till de yrkesgrupper som räknas upp i 1 § 1 mom., då det skapande konstnärliga arbetet eller framställningssättet är av avgörande betydelse.

I 3 mom. föreskrivs om en utvidgning gällande lagens tillämpningsområde. Lagen skall omfatta arbetsförhållanden som varar kortare tid än en månad för personer som arbetar inom de branscher som avses i APL. Dessutom skall lagens tillämpningsområde också omfatta arbetsförhållanden som varar minst en månad för personer som arbetar inom de branscher som avses i APL, till den del de inte når upp till det gränslöpp som avses i 1 § 1 mom. 2 punkten lagen om pension för arbetstagare och således inte omfattas av nämnda lags tillämpningsområde.

I 4 mom. bestäms också om en utvidgning av lagens tillämpningsområde. I lagrummet tas in en bestämmelse som avviker från paragrafens 1 och 2 mom. och som gäller hushåll som är arbetsgivare, med vilka avses fysiska personer och dödsbon. Enligt bestämmelsen skall hushåll som är arbetsgivare alltid ordna pensionsskyddet för sina arbetstagare enligt denna lag, oberoende av arbetsförhållandets längd. En förutsättning för att bestämmelsen skall tillämpas är dock att det arbete som ett hushåll som är arbetsgivare ordnar inte får höra till arbetsgivarens nä-

ringsverksamhet eller annan förvärvsverksamhet som han bedriver. Om en fysisk person t.ex. är yrkesutövare och för detta arbete avlönar en assistent åt sig, skall han således teckna en APL-försäkring för denne, om arbetsförhållandet uppfyller villkoren för försäkring enligt APL.

I det nuvarande 3 mom. konstateras att lagen inte gäller verksamhet som omfattas av FöPL. Bestämmelsen togs i tiden in i lagen för undvikande av oklarheter, trots att det var klart att lagen endast skulle gälla personer i arbetsförhållande. Efter att en fast tillämpningspraxis i fråga om lagen etablerat sig, kan bestämmelsen i fråga slopas såsom onödig.

Till 5 mom. överförs bestämmelsen i den gällande lagens 1 § 1 mom., enligt vilken lagen tillämpas på arbetsförhållande i vilket arbetstagaren är verksam efter det år då han fyllt 13 år. Samtidigt ändras ordalydelsen i bestämmelsen. Genom ändringen ingriper man inte i den nuvarande bestämmelsens materiella innehåll.

Eftersom lagens tillämpningsområde utvidgas, men avsikten ändå inte är att det skall omfatta idrottsmän, föreskrivs i 5 mom. för tydlighetens skull också att lagen inte skall gälla utövande av idrott. Särskilda bestämmelser om ordnandet av pensionskyddet för idrottsmän finns i APL 1 § 2 mom.

I 5 mom. sägs också att de bestämmelser gällande utvidgningen av tillämpningsområdet som föreslagits i 3 och 4 mom. inte skall tillämpas på ett arbetsförhållande på basis av vilket arbetstagaren har rätt till pension enligt en lag, ett pensionsreglemente eller en pensionsstadga som avses i APL 8 § 4 mom. 2—9 eller 12 punkten. Arbete inom de branscher som avses i pensionslagarna inom den offentliga sektorn, KAPL och lagen om sjömanspensioner omfattas således inte av tillämpningsområdet för denna lag. I lagen om sjömanspensioner har pensionskyddet gällande kortvariga arbetsförhållanden redan ordnats, och inom den offentliga sektorn är avsikten att det skall ordnas inom ramen för den offentliga sektorns egna pensionssystem. Också i fråga om den i 3 mom. föreslagna utvidgningen gällande arbete som ordnas av hushåll som är arbetsgivare är

utgångspunkten att den endast skall gälla arbete inom APL-branscherna. Arbete som omfattas av tillämpningsområdet för KAPL skall således fortfarande försäkras inom ramen för den ifrågavarande lagen.

Paragrafens 6 mom. är nytt. Till det överförs den bestämmelse som i dag finns i 4 mom. och enligt vilken frågor som gäller lagens tillämpningsområde i oklara fall avgörs av pensionsskyddscentralen. Samtidigt ändras ordalydelsen i bestämmelsen.

2 §. Namnet på den pensionskassa som nämns i 2 mom. ändras till pensionskassan för utövande konstnärer och särskilda grupper av arbetstagare. Det nya namnet motsvarar bättre den föreslagna ändringen av lagens tillämpningsområde. Samtidigt slopas den sista meningen i momentet som onödig, eftersom om villkoren och grunderna för pensionsskyddet redan bestäms i lag.

I 3 mom. görs en ändring motsvarande den i 2 mom. till följd av namnändringen. På grund av de utvidgningar av tillämpningsområdet som föreslås ovan ändras 3 mom. också så, att i delegationen och styrelsen för pensionskassan för utövande konstnärer och särskilda grupper av arbetstagare skall finnas lika många representanter för arbetsgivar- och arbetstagarorganisationerna också i fråga om andra branscher än enbart de som räknas upp i lagens 1 § 1 mom.

3 §. I 2 mom. föreskrivs om ett gränsbelopp för arbetsförtjänsten under ett kalenderår. Arbetsförtjänst som understiger detta belopp berättigar inte till pension för det ifrågavarande kalenderåret. Det nuvarande gränsbeloppet, 540 mk per kalenderår, motsvarar nivån på APL-indextalet för 1966. Enligt nivån på APL-indexet 1997 är det nuvarande gränsbeloppet per kalenderår 6 810,85 mk. Det gällande gränsbeloppet sänks så, att det är 200 mk per kalenderår enligt nivån på APL-indexet 1962. Enligt nivån på APL-indexet 1997 är det föreslagna gränsbeloppet 3 582 mk per kalenderår. Pensionsrätt uppkommer således för de kalenderår under vilka en arbetstagares arbetsförtjänst uppgår till minst det föreslagna gränsbeloppet. Detta belopp är lika stort som motsvarande gränsbelopp i KAPL.

4 §. Till paragrafen fogas ett nytt 2 mom. Lönen för återstående tid enligt den gällande lagen bestäms med stöd av bestämmelsen i 1 mom. med iakttagande i tillämpliga delar av KAPL. Paragrafens 1 mom. förblir oförändrat, men i 2 mom. tas in en bestämmelse

enligt vilken vid beräkningen av lönen för återstående tid i enlighet med KAPL 7 a § också skall beaktas sådan arbetsförtjänst på basis av vilka en arbetstagare har rätt till pension enligt lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden. KAPL-arbetsförtjänst kan beaktas endast i sådana fall då arbetstagaren har rätt till återstående tid endast på basis av ett arbetsförhållande enligt denna lag, och inte enligt något annat arbets- eller tjänsteförhållande eller företagaverksamhet. Den nuvarande bestämmelsen i 1 mom. möjliggör redan att lön av ett APL-arbetsförhållande beaktas i motsvarande situation. En motsvarande ändring gällande beräkningen av lönen för återstående tid görs i KAPL beträffande arbetsförtjänst enligt denna lag. Båda ändringarna är ändamålsenliga, eftersom det är sannolikt att arbetstagarnas rörlighet mellan KAPL- och KoPL-sektorerna ökar.

7 §. Definitionen i 1 mom. av den lön som utgör grund för försäkringspremien ändras så, att till pensionslönen inte längre liksom i dag hänförs semesterersättning som betalas när ett arbetsförhållande upphör. Ändringen motsvarar till dessa delar lönebegreppet enligt APL. Ändringen beror på att en arbetstagare enligt de nya bestämmelserna om tillämpningsområdet i ett och samma arbetsförhållande emellanåt kan omfattas av APL, emellanåt av denna lag. Därför vore det ändamålsenligt om pensionslönen fastställdes på samma sätt i båda lagarna beträffande semesterersättning som betalas när ett arbetsförhållande upphör.

1.2. Lagen om pension för arbetstagare

1 §. Paragrafens 1 mom. 2 punkt ändras så, att ett arbetsförhållande inte skall omfattas av denna lag, om arbetsförtjänsten, på det sätt som närmare bestäms genom förordning, understiger gränsbeloppet 90 mk per månad enligt nivån på APL-indexet 1966. Enligt nivån på APL-indexet 1997 är gränsbeloppet 1 135,14 mk per månad. Ändringen beror på att utgångspunkten är att pensionslagen i ett arbetsförhållande skall bestämmas på grundval av lönen för den första månaden. Om det i lagrummet föreskrivna gränsbeloppet inte uppfylls, skall arbetsförhållandet försäkras enligt lagen om pension för konstnärer och särskilda grupper av arbetstagare.

Paragrafens 3 mom. upphävs. Bestämmelsen om sammanlänkning av arbetsförhållanden i det nuvarande 3 mom. blir onödig på grund av de ändringar som föreslagits beträffande tillämpningsområdet för denna lag och lagen om pension för konstnärer och särskilda grupper av arbetstagare. Syftet med sammanlänkingsbestämmelsen har varit att arbete som under en tid av minst två månader i följd utförts hos en och samma arbetsgivare i arbetsförhållanden som varat kortare tid än en månad skall få omfattas av denna lag. Enligt de föreslagna ändringarna gällande tillämpningsområdet skall arbetsförhållanden som varar kortare tid än en månad försäkras enligt lagen om pension för konstnärer och särskilda grupper av arbetstagare.

I 4 mom. slopas den nuvarande bestämmelsen enligt vilken genom förordning föreskrivs närmare om hur den i 1 mom. 2 punkten avsedda arbetsförtjänsten skall fastställas. En motsvarande, till ordalydelsen ändrad bestämmelse finns i förslaget till 1 § 1 mom. 2 punkten. I övrigt förblir det nuvarande 4 mom. oförändrat till sitt materiella innehåll, men dess ordalydelse ändras dock.

2 §. I 2 mom. föreskrivs om sådana situationer då bedömningen av hurvida ett arbetsförhållande skall anses ha fortgått utan avbrott skiljer sig i fråga om ett APL-arbetsförhållande och ett arbetsrättsligt arbetsförhållande. Till momentet fogas en bestämmelse med tanke på sådana situationer då ett arbetsförhållande i arbetsrättsligt avseende fortgår utan avbrott men upphör enligt denna lag på grund av minskad arbetsförtjänst. En sådan situation är möjlig då förtjänsten i arbetsförhållandet inte når upp till gränsbeloppet för APL. Enligt den nya bestämmelsen kan arbetsgivaren, om förtjänsten i ett APL-arbetsförhållande under sex kalendermånader i följd understiger APL-gränsbeloppet, anmäla att APL-arbetsförhållandet har upphört, trots att det arbetsrättsliga arbetsförhållandet fortsätter. Arbetsgivaren skall då med stöd av det föreslagna 1 § 2 mom. lagen om pension för konstnärer och särskilda grupper av arbetstagare i fortsättningen försäkra arbetsförhållandet enligt ifrågakärande lag.

I enlighet med den bestämmelse som föreslagits i lagens 1 § 1 mom. 2 punkt fogas till förordningen om pension för arbetstagare (183/1962; APF) bestämmelser om hur man skall förfara när förtjänsten i ett KoPL-ar-

betsförhållande som varat längre än en månad stiger så att den uppgår till minst gränsbeloppet enligt APL.

5 §. Paragrafens 1 mom. 1 punkt ändras så, att pensionsbeloppet är 1/8 % av den pensionsgrundande lönen för varje månad av den till pension berättigande tjänstgöringstiden. Av ändringen följer att pension intjänas också för delar av månader i långvariga arbetsförhållanden, medan pension enligt den gällande bestämmelsen endast intjänas för fulla månader av till pension berättigande tjänstgöringstid.

6 b §. Det föreslås att 1 mom. ändras så, att återstående tid hänförs endast till sådana arbetsförhållanden som varat i minst sex månader och i fråga om vilka pensionslönen uppgår till minst APL-gränsbeloppet. Syftet med ändringen är att återstående tid inte skall hänföras till sådana arbetsförhållanden i vilka arbetsförtjänsten har varit mycket liten, och att ett sådant arbetsförhållande således inte skall åsidosätta rätten till återstående på basis av ett eventuellt tidigare arbetsförhållande med bättre lön.

Till 2 mom. fogas en bestämmelse enligt vilken arbetstagaren kan få rätt till återstående tid också på grundval av ett annat arbetsförhållande än ett som uppfyller kraven enligt 1 mom. Återstående tid kan således hänföras t.ex. till ett arbetsförhållande som varat längre än sex månader och i fråga om vilket pensionslönen understiger APL-gränsbeloppet. Bestämmelsen tillämpas endast om arbetstagaren inte har rätt till heffektiv pension på basis av ett arbets- eller tjänsteförhållande eller företagaverksamhet som börjat före detta arbetsförhållande.

Syftet med ändringarna av paragrafens 1 och 2 punkt är inte att kringskära den nuvarande rätten till återstående tid enligt lagen, utan genom dem försöker man förbättra arbetstagarens möjligheter till en bättre pension beträffande återstående tid.

11 §. I paragrafen föreskrivs om registrerat tilläggspensionsskydd. Det föreslås att 1 mom. ändras så, att arbetsgivarens nuvarande möjlighet att för sina arbetstagare teckna APL-tilläggsförsäkring för ett arbetsförhållande som varar kortare tid än en månad eller för ett arbetsförhållande där förtjänsten understiger APL-gränsbeloppet och i fråga om andra sådana fall som nämns i lagens 1 § slopas såsom onödig. Dessa arbetsförhållanden börjar på grund av de föreslagna ändringarna av lagarnas tillämpningsområde

omfattas av den lagstadgade obligatoriska pensionsförsäkringen. Dessutom kompletteras de bestämmelser som kvarstår i 1 mom. av tydlighetsskäl så, att begreppen frivillig grundpensionsförsäkring och frivillig tilläggs-pensionsförsäkring införs på samma sätt som redan är fallet i FöPL och LFöPL. Med frivillig pensionsförsäkring avses pensionsförsäkring som ordnats i enlighet med 1 c § 3 mom. i denna lag, och med frivillig tilläggs-pensionsförsäkring avses annan pensionsförsäkring som är bättre än försäkringen enligt minimivillkoren. Dessa ändringar inverkar inte på den frivilliga grundförsäkringen för en i lagens 1 b § avsedd person i förtroendeuppdrag.

Dessutom slopas i 1 mom. hänvisningen till pensionsförsäkring och pensionsstiftelse, eftersom också en pensionsstiftelse i dag anses sköta försäkring. Också hänvisningen till förtidspension för frontveteraner slopas, eftersom inga nya pensionsansökningar längre kommer in och sådana pensioner således inte heller längre beviljas.

1.3. Lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden

7 a §. I paragrafen föreskrivs om lönen för återstående tid. Det föreslås att 2 mom. ändras i motsvarighet till den föreslagna bestämmelsen i 4 § 2 mom. lagen om pension för konstnärer och särskilda grupper av arbetstagare så, att vid beräkning av lönen för återstående tid också beaktas sådana löner av KoPL-arbetsförhållanden på basis av vilka arbetstagaren har rätt till pension enligt KoPL.

13 §. Enligt paragrafen förlorar pensions-tagaren sin rätt till en pensionsrat som han inte har tagit ut inom tre år efter det att den förfallit till betalning. I de andra arbetspensionslagarna inom den privata sektorn finns ingen motsvarande bestämmelse, varför paragrafen upphävs. Härigenom fås lagen att motsvara de övriga arbetspensionslagarna när det gäller preskription av beviljad pension.

1.4. Lagen om pension för lantbruksföretagare

6 §. Eftersom beräkningen av pensionen förblir oförändrad, ändras paragrafens 2 mom. I momentet bestäms att endast fulla till pension berättigande månader skall be-

aktas vid tillämpningen av den ovan föreslagna 5 § 1 mom. 1 punkten i APL.

1.5. Lagen om pension för företagare

5 §. Eftersom beräkningen av pensionen förblir oförändrad, ändras paragrafens 2 mom. I momentet bestäms att endast fulla till pension berättigande månader skall beaktas vid tillämpningen av den ovan föreslagna 5 § 1 mom. 1 punkten i APL.

2. Närmare bestämmelser

Med stöd av den bestämmelse som föreslagits i 1 § 1 mom. 2 punkten APL fogas till APF bestämmelser om hur man skall förfara i sådana fall då förtjänsten i ett KoPL-arbetsförhållande som varat längre än en månad stiger så att de uppgår till minst APL-gränsbeloppet. I en sådan situation skall arbetsförhållandet övergå till att omfattas av APL, från att ha omfattats av lagen om pension för konstnärer och särskilda grupper av arbetstagare, när arbetstagarens förtjänster under två kalendermånader i följd uppgår till minst APL-gränsbeloppet. Övergången sker fr.o.m. ingången av den senare månaden då gränsbeloppet överskrids. APF ändras också i enlighet med den föreslagna ändringen i 5 § 1 mom. 1 punkten APL.

I förordningen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden (184/1962; KAPF) görs två närmast tekniska ändringar som gäller det sätt på vilket försäkringspremien skall betalas.

3. Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft den 1 januari 1998.

1 § 2 och 3 mom. KoPL skall tillämpas på arbetsförhållanden som har börjat efter att lagen trätt i kraft. Om ett arbetsförhållande har börjat före lagens ikraftträdande, men förtjänsten i arbetsförhållandet inte har nått upp till det gränsbelopp som nämns i 1 § 1 mom. 2 punkten APL och APL således inte har tillämpats på arbetsförhållandet, skall arbetsförhållandet försäkras enligt KoPL fr.o.m. lagens ikraftträdande.

Det gränsbelopp som anges i 3 § 2 mom. KoPL tillämpas på sådan arbetsförtjänst som har betalats efter att lagen trätt i kraft.

Sådana förtjänster enligt KAPL om vilka bestäms i 4 § 2 mom. KoPL beaktas i lönen för återstående tid till den del de har betalats efter att lagen trätt i kraft.

5 § 1 mom. 1 punkten APL tillämpas på arbetsförhållanden som är i kraft den 1 januari 1998 eller som börjar efter nämnda dag.

Sådana förtjänster enligt KoPL om vilka bestäms i 7 a § 2 mom. KAPL beaktas i lönen för återstående tid till den del de har betalats efter att lagen trätt i kraft.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring av lagen om pension för vissa konstnärer och redaktörer i arbetsförhållande

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i lagen den 26 juli 1985 om pension för vissa konstnärer och redaktörer i arbetsförhållande (662/1985) lagens rubrik, 1 §, 2 § 2 och 3 mom., 3 § 2 mom. och 7 § 1 mom., av dessa lagrum 1 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 924/1988 och i lag 1171/1996 och 7 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1469/1993, samt *fogas* till 4 § sådan den lyder i lag 1484/1995 ett nytt 2 mom. som följer:

Lag om pension för konstnärer och särskilda grupper av arbetstagare

1 §

Denna lag tillämpas på ett arbetsförhållande som avses fortgå en kortare tid än ett år och i vilket arbetstagaren är verksam

- 1) som musiker,
- 2) som skådespelare, dansör eller annan utövande konstnär eller som regissör, dramaturg, koreograf, dräktplanerare eller scenograf,
- 3) som redaktör eller redaktionell medarbetare vid en tidning eller tidskrift eller som framställare av annat verk som tillkommit genom tryckningsförfarande,
- 4) som redaktör för radio- eller televisionsprogram eller som anmälare eller konstnärlig medhjälpare,
- 5) som översättare, tolk eller guide, eller
- 6) som fotograf, klippare eller konstnärlig medarbetare som deltar i framställningen av fotografi eller film.

En förutsättning för att lagen skall tillämpas är dessutom att det skapande konstnärliga arbetet eller framställningssättet är av avgörande betydelse.

Denna lag tillämpas också på andra arbetsförhållanden än sådana som avses i 1 mom., då de inte fortgår en månad. Lagen tillämpas också på arbetsförhållanden som fortgår minst en månad till den del av 1 § 1 mom. 2 punkten lagen om pension för arbetstagare (395/1961) följer att nämnda lag inte tillämpas på dem.

Oberoende av arbetsförhållandets längd tillämpas denna lag på sådana arbetsförhållanden där arbetsgivaren är en fysisk person eller ett dödsbo och i fråga om vilka arbetet inte hänför sig till näringsverksamhet eller annan förvärvsverksamhet som arbetsgivaren bedriver.

Denna lag gäller inte ett arbetsförhållande till den del det har varit i kraft före det år då arbetstagaren fyllt 14 år. Lagen gäller inte heller utövande av idrott. Paragrafens 3 och 4 mom. tillämpas inte på ett arbetsförhållande på basis av vilket arbetstagaren har rätt till pension enligt en lag, ett pensionsreglemente eller en pensionsstadga som avses i 8 § 4 mom. 2—9 eller 12 punkten lagen om pension för arbetstagare.

Uppstår det oklarhet om huruvida denna lag skall tillämpas på någon, avgörs frågan av pensionsskyddscentralen på ansökan av den som låtit utföra eller den som utfört arbetet eller på ansökan av pensionsanstalten.

2 §

Anordnandet av pensionsskydd enligt denna lag handhas av pensionskassan för utövande konstnärer och särskilda grupper av arbetstagare.

Reglementet för pensionskassan för utövande konstnärer och särskilda grupper av arbetstagare utfärdas genom förordning. Pensionskassans beslutanderätt utövas av en delegation och en styrelse, vilka består av ordförande och vice ordförande samt lika många representanter för arbetsgivar- och arbetstagarorganisationerna. Ordföranden eller vice ordföranden skall vara förtrogen med försäkringsverksamhet. Delegationen tillsätts av pensionsskyddscentralen, som även utser styrelsens ordförande och vice ordförande.

3 §

En förutsättning för erhållande av pension är att arbetstagarens arbetsförtjänst av arbete som avses i denna lag uppgår till minst 200 mark per kalenderår. Arbetsförtjänsten anses hänföra sig till det kalenderår under vilket den utbetalts. Beloppet justeras enligt förändringar i den allmänna löne- och prisnivån, så som bestäms i 9 § lagen om pension för arbetstagare.

4 §

När beloppet av lönen för återstående tid räknas ut i enlighet med den 7 a § som nämns i 1 mom. beaktas också sådana arbetsförtjänster på basis av vilka arbetstagarerna har rätt till pension enligt

lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden.

7 §

Arbetsgivaren är skyldig att betala en försäkringspremie som räknas ut på basis av de löner han har betalt för arbete som omfattas av denna lag och enligt den försäkringspremieprocent som vederbörande ministerium årligen fastställer på framställning av pensionskassan. Den lön för vilken försäkringspremie skall betalas bestäms enligt samma grunder som de som tillämpas vid förskotts-innehållning av skatt. Semesterersättning som skall betalas när ett arbetsförhållande upphör beaktas dock inte. När pensionsskydd ordnas för arbete utomlands skall dock såsom lön anses sådan arbetsförtjänst som skulle betalas för motsvarande arbete i Finland eller arbetsförtjänst som annars kan anses motsvara arbetet. Premieprocenten kan fastställas till en lägre nivå i fråga om lönen för de arbetstagare som vid utgången av kalenderåret i fråga inte har fyllt 24 år.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1998.

Bestämmelserna i 1 § 3 och 4 mom. tillämpas på arbetsförhållanden som börjar efter att lagen trätt i kraft. Om ett arbetsförhållande har börjat före lagens ikraftträdande men av 1 § 1 mom. 2 punkten lagen om pension för arbetstagare följer att nämnda lag inte tillämpas på det, skall föreliggande lag tillämpas på arbetsförhållandet från och med dess ikraftträdande.

Det belopp som anges i 3 § 2 mom. motsvarar löneindextalet för 1962. Det gränslöpp om vilket föreskrivs i lagrummet tillämpas på sådan arbetsförtjänst som betalas efter att lagen trätt i kraft.

Bestämmelserna i 4 § 2 mom. tillämpas på sådana arbetsförtjänster som betalas efter att lagen trätt i kraft.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

2.

Lag

om ändring av lagen om pension för arbetstagare

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen den 8 juli 1961 om pension för arbetstagare (395/1961) 1 § 3 mom., sådant det lyder i lag 1482/1995, samt
ändras 1 § 1 mom. 2 punkten och 4 mom., 2 § 2 mom., 5 § 1 mom. 1 punkten, 6 b § 1 och 2 mom. och 11 § 1 mom.,
 dessa lagrum sådana de lyder, 1 § 1 mom. 2 punkten i lag 38/1987 och 4 mom. i lag 372/1995, 2 § 2 mom. i lag 603/1986, 5 § 1 mom. 1 punkten i nämnda lag 1482/1995, 6 b § 1 och 2 mom. i lag 559/1993 och 11 § 1 mom. i lag 1467/1993, som följer:

1 §

En arbetsgivare är skyldig att anordna och bekosta pensionskydd, som uppfyller minimivillkoren enligt denna lag, för var och en av sina arbetstagare vars arbetsförhållande efter det år då arbetstagaren fyllde 13 år har fortgått utan avbrott minst en månad. Arbetstagaren är skyldig att, på det sätt som avses i 12 b §, delta i bekostandet av pensionskydd som uppfyller minimivillkoren enligt denna lag. Lagen gäller dock inte arbetsförhållanden

2) i vilket arbetsförtjänsten på det sätt som närmare bestäms genom förordning understiger 90 mark per månad;

När de pensionsgrundande lönerna justeras på det sätt som avses i 9 §, justeras det gränobelopp om vilket bestäms i 1 mom. 2 punkten på motsvarande sätt.

2 §

Vid tillämpningen av denna lag anses ett arbetsförhållande ha upphört vid utgången av den dag, för vilken på grundval av arbetsförhållandet senast betalades lön innan arbetsförhållandet bröts eller innan i 4 § 3 mom. angiven arbetsoförmåga inträdde eller i 4 e § nämnd individuell förtidspension började. Fortsätter arbetstagaren att arbeta efter det att arbetsoförmågan inträtt, anses han stå i nytt arbetsförhållande. En arbetstagare som får i 4 f § nämnd deltidspension anses likaså stå i nytt arbetsförhållande inom denna lags tillämpningsområde då han fort-

sätter att arbeta i deltidarbete. Om en arbetstagares arbetsförtjänst medan arbetsförhållandet alltjämt fortgått under var och en av minst de sex senaste kalendermånaderna har varit mindre än det gränobelopp som nämns i 1 § 1 mom. 2 punkten, kan arbetsgivaren tidigast vid utgången av den sjätte kalendermånaden anmäla att arbetsförhållandet har upphört. Den tid under vilken arbetstagaren fullgjort värnplikt i aktiv tjänst räknas inte in i den tid arbetsförhållandet fortgått.

5 §

Pensionsbeloppet är 1/8 procent av den pensionsgrundande lönen
 1) för varje månad av den till pension berättigande tjänstgöringstiden,

6 b §

Återstående tid räknas såsom till pension berättigande på grundval av ett arbetsförhållande som har fortgått minst sex månader, förutsatt att pensionslönen enligt 7 § uppgår till minst det gränobelopp som nämns i 1 § 1 mom. 2 punkten.

Den återstående tiden räknas dock såsom till pension berättigande också på grundval av något annat arbetsförhållande än ett sådant som uppfyller villkoren enligt 1 mom., om arbetstagaren inte på grundval av ett arbets- eller tjänsteförhållande eller företagarkerksamhet som har börjat före förstnämnda arbetsförhållande har rätt till heffektiv pension som nämns i 6 § 1 mom.

11 §

Anordnar en arbetsgivare med stöd av 1 c § 3 mom. frivilligt pensionsskydd för en arbetstagare (*frivillig grundpensionsförsäkring*) eller anordnar han annars ett bättre pensionsskydd än vad som föreskrivs i 4—9 § eller innefattar han i pensionsskyddet betalning av begravningsbidrag eller annan sådan förmån som inte förutsätts i minimivillkoren (*frivillig tilläggs-pensionsförsäkring*) har han rätt att, på de villkor som vederbörande ministerium bestämmer, underställa ett sådant pensionssystem denna lag genom att registrera det i pensionsskyddscentralen, varefter bestämmelserna i denna

lag i tillämpliga delar skall iakttagas beträffande tilläggs-pensionsförsäkring.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1998.

Det belopp som anges i 1 § 1 mom. 2 punkten motsvarar det löneindex-tal som faststälts för 1966.

Bestämmelserna i 5 § 1 mom. 1 punkten tillämpas på arbetsförhållanden som börjat den 1 januari 1998 eller senare. Lagrummet tillämpas också på arbetsförhållanden som börjat före lagens ikraftträdande och som fortsätter när lagen träder i kraft.

3.

Lag

om ändring av lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen den 9 februari 1962 om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden (134/1962) 13 §, sådan den lyder i lag 640/1966, och

ändras 7 a § 2 mom., sådant det lyder i lag 560/1993, som följer:

7 a §

Har arbetstagaren inte under något kalenderår förtjänat minst det i 7 § 1 mom. nämnda gränsbeloppet, uppgår det årliga beloppet till samma belopp som nämnda gränsbelopp. Om arbetstagaren inte har rätt till återstående tid på grundval av något annat arbets- eller tjänsteförhållande eller företagverksamhet, skall det i 1 mom. nämnda beloppet utökas med de löner som har erhållits för däri angivna kalenderår och på grundval av vilka arbetstagaren har rätt till pension enligt lagen om pension för konstnärer och särskilda grupper av arbetstagare

(662/1985) samt med de arbetsförtjänster som har intjänats för däri angivna kalenderår och som har beräknats enligt de till pension enligt lagen om pension för arbetstagare berättigande tiderna och motsvarande pensionsgrundande löner.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1998.

Vid tillämpningen av denna lag beaktas arbetsförtjänster enligt lagen om pension för konstnärer och särskilda grupper av arbetstagare (662/1985) till den del de har betalats efter att lagen trätt i kraft.

4.

Lag**om ändring av 6 § lagen om pension för lantbruksföretagare**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 14 juli 1969 om pension för lantbruksföretagare (467/1969) 6 § 2 mom., sådant det lyder i lag 1486/1995, som följer:

6 §

 Beträffande arbetsinkomst och till pension berättigande tid som avses i denna lag tillämpas på motsvarande sätt vad som i lagen om pension för arbetstagare bestäms om lön och till pension berättigande tjänstgöringstid.

Vid tillämpningen av 5 § 1 mom. 1 punkten lagen om pension för arbetstagare beaktas endast fulla till pension berättigande månader.

 Denna lag träder i kraft den 1 januari 1998.

5.

Lag**om ändring av 5 § lagen om pension för företagare**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 14 juli 1969 om pension för företagare (468/1969) 5 § 2 mom., sådant det lyder i lag 1485/1995, som följer:

5 §

 Beträffande arbetsinkomst och till pension berättigande tid som avses i denna lag tillämpas på motsvarande sätt vad som i lagen

om pension för arbetstagare bestäms om lön och till pension berättigande tjänstgöringstid. Vid tillämpningen av 5 § 1 mom. 1 punkten lagen om pension för arbetstagare beaktas endast fulla till pension berättigande må-

nader.

Denna lag träder i kraft den 1 januari
1998.

Helsingfors den 24 oktober 1997

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Social- och hälsovårdsminister
Sinikka Mönkäre

1.

Lag**om ändring av lagen om pension för vissa konstnärer och redaktörer i arbetsförhållande**

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i lagen den 26 juli 1985 om pension för vissa konstnärer och redaktörer i arbetsförhållande (662/1985) lagens rubrik, 1 §, 2 § 2 och 3 mom., 3 § 2 mom. och 7 § 1 mom., av dessa lagrum 1 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 924/1988 och i lag 1171/1996 och 7 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1469/1993, samt *fogas* till 4 § sådan den lyder i lag 1484/1995 ett nytt 2 mom. som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse***Lag om pension för konstnärer och särskilda grupper av arbetstagare**

1 §

Denna lag tillämpas på arbetsförhållande i vilket arbetstagaren efter det är då han fyllt 13 år är verksam

- 1) som musiker;
- 2) som skådespelare, dansör eller annan utövande konstnär eller som regissör, dramaturg, koreograf, dräktplanerare eller scenograf;
- 3) som redaktör eller redaktionell medarbetare vid tidning eller tidskrift eller som framställare av annat verk som tillkommit genom tryckningsförfarande;
- 4) som redaktör för radio- eller televisionsprogram eller som anmälare eller konstnärlig medhjälpare;
- 5) som översättare, tolk eller guide; eller
- 6) som fotograf, klippare eller konstnärlig medarbetare som deltar i framställningen av fotografi eller film.

En förutsättning för att lagen skall tillämpas är dessutom att det skapande konstnärliga arbetet eller framställningssättet är av avgörande betydelse *i det arbetsförhållande som avses i 1 mom. och att arbetsförhållandet avses fortgå en kortare tid än ett år.*

Denna lag gäller inte verksamhet som omfattas av lagen om pension för företagare (468/1969).

Uppstår det oklarhet om huruvida denna lag skall tillämpas på någon, avgörs frågan av pensionsskyddscentralen på ansökan av

1 §

Denna lag tillämpas på ett arbetsförhållande som avses fortgå en kortare tid än ett år och i vilket arbetstagaren är verksam

- 1) som musiker,
- 2) som skådespelare, dansör eller annan utövande konstnär eller som regissör, dramaturg, koreograf, dräktplanerare eller scenograf,
- 3) som redaktör eller redaktionell medarbetare vid en tidning eller tidskrift eller som framställare av annat verk som tillkommit genom tryckningsförfarande,
- 4) som redaktör för radio- eller televisionsprogram eller som anmälare eller konstnärlig medhjälpare,
- 5) som översättare, tolk eller guide, eller
- 6) som fotograf, klippare eller konstnärlig medarbetare som deltar i framställningen av fotografi eller film.

En förutsättning för att lagen skall tillämpas är dessutom att det skapande konstnärliga arbetet eller framställningssättet är av avgörande betydelse.

Denna lag tillämpas också på andra arbetsförhållanden än sådana som avses i 1 mom., då de inte fortgår en månad. Lagen tillämpas också på arbetsförhållanden som fortgår minst en månad till den del av 1 § 1 mom. 2 punkten lagen om pension för arbetstagare

Gällande lydelse

den som låtit utföra eller som utfört arbetet eller på ansökan av pensionsanstalten.

Föreslagen lydelse

(395/1961) följer att nämnda lag inte tillämpas på dem.

Oberoende av arbetsförhållandets längd tillämpas denna lag på sådana arbetsförhållanden där arbetsgivaren är en fysisk person eller ett dödsbo och i fråga om vilka arbetet inte hänför sig till näringsverksamhet eller annan förvärvsverksamhet som arbetsgivaren bedriver.

Denna lag gäller inte ett arbetsförhållande till den del det har varit i kraft före det år då arbetstagaren fyllt 14 år. Lagen gäller inte heller utövande av idrott. Paragrafens 3 och 4 mom. tillämpas inte på ett arbetsförhållande på basis av vilket arbetstagaren har rätt till pension enligt en lag, ett pensionsreglemente eller en pensionsstadga som avses i 8 § 4 mom. 2—9 eller 12 punkten lagen om pension för arbetstagare.

Uppstår det oklarhet om huruvida denna lag skall tillämpas på någon, avgörs frågan av pensionsskyddscentralen på ansökan av den som låtit utföra eller den som utfört arbetet eller på ansökan av pensionsanstalten.

2 §

Anordnandet av pensionsskydd enligt denna lag handhas av pensionskassan för utövande konstnärer. *Villkoren och grunderna för pensionsskyddet fastställs av social- och hälsovårdsministeriet på ansökan.*

Reglemente för pensionskassan för utövande konstnärer utfärdas genom förordning. Pensionskassans beslutanderätt utövas av en delegation och en styrelse, vilka består av ordförande och vice ordförande samt lika många representanter för arbetsgivar- och arbetstagarorganisationerna på området. Ordföranden eller vice ordföranden skall vara förtrogen med försäkringsverksamhet. Delegationen tillsätts av pensionsskyddscentralen, som även utser styrelsens ordförande och vice ordförande.

Anordnandet av pensionsskydd enligt denna lag handhas av pensionskassan för utövande konstnärer och särskilda grupper av arbetstagare.

Reglementet för pensionskassan för utövande konstnärer och särskilda grupper av arbetstagare utfärdas genom förordning. Pensionskassans beslutanderätt utövas av en delegation och en styrelse, vilka består av ordförande och vice ordförande samt lika många representanter för arbetsgivar- och arbetstagarorganisationerna. Ordföranden eller vice ordföranden skall vara förtrogen med försäkringsverksamhet. Delegationen tillsätts av pensionsskyddscentralen, som även utser styrelsens ordförande och vice ordförande.

3 §

En förutsättning för erhållande av pension är att arbetstagarens arbetsförtjänst av förvärvsarbete som avses i denna lag uppgår till minst 540 mark per kalenderår. Arbets-

En förutsättning för erhållande av pension är att arbetstagarens arbetsförtjänst av arbete som avses i denna lag uppgår till minst 200 mark per kalenderår. Arbetsförtjänsten anses

Gällande lydelse

förtjänsten anses hänföra sig till det kalenderår under vilket den utbetalts. Beloppet justeras enligt förändringar i den allmänna löne- och prisnivån, så som stadgas i 9 § lagen om pension för arbetstagare.

Föreslagen lydelse

hänföra sig till det kalenderår under vilket den utbetalts. Beloppet justeras enligt förändringar i den allmänna löne- och prisnivån, så som bestäms i 9 § lagen om pension för arbetstagare.

4 §

När beloppet av lönen för återstående tid räknas ut i enlighet med den 7 a § i som nämns 1 mom. beaktas också sådana arbetsförtjänster på basis av vilka arbetstagaren har rätt till pension enligt lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden.

7 §

Arbetsgivare är skyldig att erlagga en försäkringspremie som räknas på basis av de löner han har betalt för arbete som omfattas av denna lag och enligt den försäkringspremieprocent som social- och hälsovårdsministeriet årligen fastställer på framställning av pensionskassan. Den lön för vilken försäkringspremie skall erläggas bestäms enligt samma grunder som tillämpas vid förskotts-innehållning av skatt. När pensionskydd ordnas för arbete utomlands skall dock såsom lön anses sådan arbetsförtjänst som skulle betalas för motsvarande arbete i Finland eller arbetsförtjänst som annars kan anses motsvara arbetet. Premieprocenten kan fastställas till en lägre nivå för lönen för de arbetstagare som vid utgången av kalenderåret i fråga inte har fyllt 24 år.

7 §

Arbetsgivaren är skyldig att betala en försäkringspremie som räknas ut på basis av de löner han har betalt för arbete som omfattas av denna lag och enligt den försäkringspremieprocent som vederbörande ministerium årligen fastställer på framställning av pensionskassan. Den lön för vilken försäkringspremie skall betalas bestäms enligt samma grunder som de som tillämpas vid förskotts-innehållning av skatt. Semesterersättning som skall betalas när ett arbetsförhållande upphör beaktas dock inte. När pensionskydd ordnas för arbete utomlands skall dock såsom lön anses sådan arbetsförtjänst som skulle betalas för motsvarande arbete i Finland eller arbetsförtjänst som annars kan anses motsvara arbetet. Premieprocenten kan fastställas till en lägre nivå i fråga om lönen för de arbetstagare som vid utgången av kalenderåret i fråga inte har fyllt 24 år.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1998.

Bestämmelserna i 1 § 3 och 4 mom. tillämpas på arbetsförhållanden som börjar efter att lagen trätt i kraft. Om ett arbetsförhållande har börjat före lagens ikraftträdande men av 1 § 1 mom. 2 punkten lagen om pension för arbetstagare följer att nämnda lag inte tillämpas på det, skall föreliggande lag tillämpas på arbetsförhållandet från och med dess ikraftträdande.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Det belopp som anges i 3 § 2 mom. motsvarar löneindextalet för 1962. Det gränsbelopp om vilket föreskrivs i lagrummet tillämpas på sådan arbetsförtjänst som betalas efter att lagen trätt i kraft.

Bestämmelserna i 4 § 2 mom. tillämpas på sådana arbetsförtjänster som betalas efter att lagen trätt i kraft.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

2.

Lag

om ändring av lagen om pension för arbetstagare

I enlighet med riksdagens beslut upphävs i lagen den 8 juli 1961 om pension för arbetstagare (395/1961) 1 § 3 mom., sådant det lyder i lag 1482/1995, samt ändras 1 § 1 mom. 2 punkten och 4 mom., 2 § 2 mom., 5 § 1 mom. 1 punkten, 6 b § 1 och 2 mom. och 11 § 1 mom., dessa lagrum sådana de lyder, 1 § 1 mom. 2 punkten i lag 38/1987 och 4 mom. i lag 372/1995, 2 § 2 mom. i lag 603/1986, 5 § 1 mom. 1 punkten i nämnda lag 1482/1995, 6 b § 1 och 2 mom. i lag 559/1993 och 11 § 1 mom. i lag 1467/1993, som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

En arbetsgivare är skyldig att anordna och bekosta pensionskydd, som uppfyller minimivillkoren enligt denna lag, för var och en av sina arbetstagare vars arbetsförhållande efter det år då arbetstagaren fyllde 13 år har fortgått utan avbrott minst en månad. Arbetstagaren är skyldig att, på det sätt som avses i 12 b §, delta i bekostandet av pensionskydd som uppfyller minimivillkoren enligt denna lag. Lagen gäller dock inte arbetsförhållanden

1 §

En arbetsgivare är skyldig att anordna och bekosta pensionskydd, som uppfyller minimivillkoren enligt denna lag, för var och en av sina arbetstagare vars arbetsförhållande efter det år då arbetstagaren fyllde 13 år har fortgått utan avbrott minst en månad. Arbetstagaren är skyldig att, på det sätt som avses i 12 b §, delta i bekostandet av pensionskydd som uppfyller minimivillkoren enligt denna lag. Lagen gäller dock inte arbetsförhållanden

2) i vilket arbetsförtjänsten kan uppskattas vara i medeltal mindre än 90 mark i månaden;

2) i vilket arbetsförtjänsten på det sätt som närmare bestäms genom förordning understiger 90 mark per månad;

Gällande lydelse

Om en arbetstagare under minst två kalendermånader i följd arbetar hos en och samma arbetsgivare i arbetsförhållanden som fortgår under kortare tid än en månad, anses arbetsförhållandena utgöra ett sådant arbetsförhållande utan avbrott som avses i 1 mom; förutsatt att förvärvsinkomsten under varje kalendermånad stiger till åtminstone det marktbelopp som avses i 2 punkten av nämnda moment och att arbetstagaren är i arbete minst 20 timmar per kalendermånad. Härvid anses arbetsförhållandet börja den dag för vilken lön första gången betalades på grundval av arbetsförhållandet och, om inte något annat följer av 2 §, upphöra den dag för vilken lön sist betalades.

Genom förordning stadgas närmare om hur den i 1 mom. 2 punkten avsedda medelarbetsförtjänsten skall fastställas. I den mån de pensionsgrundande lönerna justeras på sätt i 9 § avses, skall det i förenämnda punkt stadgade gränobeloppet undergå motsvarande justering i enlighet med vad [socialministeriet] besluter.

Föreslagen lydelse

(3 mom. upphävs)

När de pensionsgrundande lönerna justeras på det sätt som avses i 9 §, justeras det gränobelopp om vilket bestäms i 1 mom. 2 punkten på motsvarande sätt.

2 §

Vid tillämpningen av denna lag anses ett arbetsförhållande ha upphört vid utgången av den dag, för vilken på grundval av arbetsförhållandet senast betalades lön innan arbetsförhållandet bröts eller innan i 4 § 3 mom. angiven arbetsoförmåga inträdde eller i 4 e § nämnd individuell förtidspension började. Fortsätter arbetstagaren att arbeta efter det att arbetsoförmågan inträtt, anses han stå i nytt arbetsförhållande. Arbetstagare som erhåller i 4 f § nämnd deltidspension anses likaså stå i nytt arbetsförhållande inom denna lags tillämpningsområde då han fortsätter att arbeta i deltidarbete. Om sådana i 1 § 1 mom. 2 punkten åsyftade förutsättningar som skall föreligga för att ett arbetsförhållande skall falla inom lagens tillämpningsområde upphör att gälla medan arbetsförhållandet alltjämt fortgår, anses arbetsförhållandet ha upphört redan då arbetsgivaren gjort anmälan om förändringen till pensionanstalten. Om nämnda förutsättningar senare på nytt är för handen, förfars som om ett

Vid tillämpningen av denna lag anses ett arbetsförhållande ha upphört vid utgången av den dag, för vilken på grundval av arbetsförhållandet senast betalades lön innan arbetsförhållandet bröts eller innan i 4 § 3 mom. angiven arbetsoförmåga inträdde eller i 4 e § nämnd individuell förtidspension började. Fortsätter arbetstagaren att arbeta efter det att arbetsoförmågan inträtt, anses han stå i nytt arbetsförhållande. En arbetstagare som får i 4 f § nämnd deltidspension anses likaså stå i nytt arbetsförhållande inom denna lags tillämpningsområde då han fortsätter att arbeta i deltidarbete. Om en arbetstagares arbetsförtjänst medan arbetsförhållandet alltjämt fortgått under var och en av minst de sex senaste kalendermånaderna har varit mindre än det gränobelopp som nämns i 1 § 1 mom. 2 punkten, kan arbetsgivaren tidigast vid utgången av den sjätte kalendermånaden anmäla att arbetsförhållandet har upphört. Den tid under vilken arbetstagaren fullgjort värnplikt i aktiv tjänst räk-

Gällande lydelse

nytt arbetsförhållande då hade begynt. Den tid under vilken arbetstagaren fullgjort värnplikt i aktiv tjänst räknas inte in i den tid arbetsförhållandet fortgått.

5 §

Pensionsbeloppet är 1/8 procent av den pensionsgrundande lönen

1) för varje *hel* månad av den till pension berättigande tjänstgöringstiden,

6 b §

Återstående tid räknas såsom till pension berättigande på grundval av ett arbetsförhållande som har fortgått minst sex månader.

Den återstående tiden räknas dock såsom till pension berättigande på grundval av ett arbetsförhållande som har fortgått kortare tid än sex månader, om arbetstagaren inte på grundval av ett arbets- eller tjänsteförhållande eller företagarverksamhet som har börjat före förstnämnda arbetsförhållande har rätt till heffektiv pension som nämns i 6 § 1 mom.

11 §

Anordnar en arbetsgivare *med anlitande av pensionsförsäkring eller pensionsstiftelse pensionsskydd som uppfyller i denna lag stadgade minimivillkor för sådana arbetstagare som till följd av arbetsförhållandets kortvarighet eller annars enligt av 1 § eller 1 c § 1 mom. inte är underställda denna lag*, eller pensionsskydd frivilligt enligt 1 c § 3 mom. eller eljest bättre än vad som är stadgat i 4—9 §§ eller innefattar han i det pensionskydd han *anordnar* betalning av begravningsbidrag eller annan sådan förmån som inte förutsätts i minimivillkoren, har han rätt att på de villkor social- och hälsovårdsministeriet föreskriver underställa ett sådant pensionssystem denna lag genom att registrera det i pensionskyddscentralen, varefter stadgandena i denna lag i tillämpliga

Föreslagen lydelse

nas inte in i den tid arbetsförhållandet fortgått.

5 §

Pensionsbeloppet är 1/8 procent av den pensionsgrundande lönen

1) för varje månad av den till pension berättigande tjänstgöringstiden,

6 b §

Återstående tid räknas såsom till pension berättigande på grundval av ett arbetsförhållande som har fortgått minst sex månader, *förutsatt att pensionslönen enligt 7 § uppgår till minst det gränslöpp som nämns i 1 § 1 mom. 2 punkten.*

Den återstående tiden räknas dock såsom till pension berättigande *också* på grundval av något annat arbetsförhållande *än ett sådant som uppfyller villkoren enligt 1 mom.*, om arbetstagaren inte på grundval av ett arbets- eller tjänsteförhållande eller företagarverksamhet som har börjat före förstnämnda arbetsförhållande har rätt till heffektiv pension som nämns i 6 § 1 mom.

11 §

Anordnar en arbetsgivare med stöd av 1 c § 3 mom. frivilligt pensionskydd för en arbetstagare (*frivillig grundpensionsförsäkring*) eller anordnar han annars ett bättre pensionskydd än vad som föreskrivs i 4—9 § eller innefattar han i pensionskyddet betalning av begravningsbidrag eller annan sådan förmån som inte förutsätts i minimivillkoren (*frivillig tilläggs-pensionsförsäkring*) har han rätt att, på de villkor som *vederbörande ministerium* bestämmer, underställa ett sådant pensionssystem denna lag genom att registrera det i pensionskyddscentralen, varefter bestämmelserna i denna lag i tillämpliga delar skall iaktas beträffande tilläggs-pensionsförsäkringen.

Gällande lydelse

delar skall iakttas beträffande detta. Om arbetstagare som omfattas av ett i denna lag avsett, av arbetsgivaren anordnat pensionskydd beviljas pension enligt lagen om förtidspension för frontveteraner (13/82), fogas den ökning av pensionens belopp eller annan förmån som härrör från pensionsarrangemanget till förtidspensionen, enligt villkoren.

Föreslagen lydelse

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1998.

Det belopp som anges i 1 § 1 mom. 2 punkten motsvarar det löneindextal som fastställts för 1966.

Bestämmelserna i 5 § 1 mom. 1 punkten tillämpas på arbetsförhållanden som börjat den 1 januari 1998 eller senare. Lagrummet tillämpas också på arbetsförhållanden som börjat före lagens ikraftträdande och som fortsätter när lagen träder i kraft.

3.

Lag

om ändring av lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden

I enlighet med riksdagens beslut upphävs i lagen den 9 februari 1962 om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden (134/1962) 13 §, sådan den lyder i lag 640/1966, och ändras 7 a § 2 mom., sådant det lyder i lag 560/1993, som följer:

Gällande lydelse

Har arbetstagaren under något kalenderår förtjänat minst det i 7 § 1 mom. nämnda gränobeloppet, uppgår det årliga beloppet till samma belopp som nämnda gränobelopp. Om arbetstagaren inte har rätt till återstående tid på grundval av något annat arbets- eller tjänsteförhållande eller företagarkerksamhet, skall det i 1 mom. nämnda beloppet utökas med de arbetsförtjänster som har intjänats för däri angivna kalenderår och som har beräknats enligt de till pension enligt

Föreslagen lydelse

7 a §

Har arbetstagaren inte under något kalenderår förtjänat minst det i 7 § 1 mom. nämnda gränobeloppet, uppgår det årliga beloppet till samma belopp som nämnda gränobelopp. Om arbetstagaren inte har rätt till återstående tid på grundval av något annat arbets- eller tjänsteförhållande eller företagarkerksamhet, skall det i 1 mom. nämnda beloppet utökas med *de löner* som har *erhållits* för däri angivna kalenderår och på grundval av vilka arbetstagaren har rätt till

Gällande lydelse

lagen om pension för arbetstagare berättigande tiderna och motsvarande pensionsgrundande löner.

Föreslagen lydelse

pension enligt lagen om pension för konstnärer och särskilda grupper av arbetstagare (662/1985) samt med de arbetsförtjänster som har intjänats för däri angivna kalenderår och som har beräknats enligt de till pension enligt lagen om pension för arbetstagare berättigande tiderna och motsvarande pensionsgrundande löner.

13 §

Arbetstagare och förmånstagare gå förlustiga sin rätt till i enlighet med denna lag utgående pensionsrat, som de icke lyft inom tre år efter utgången av det kalenderår, under vilket den förfallit till betalning.

13 §

(upphävs)

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1998.

Vid tillämpningen av denna lag beaktas arbetsförtjänster enligt lagen om pension för konstnärer och särskilda grupper av arbetstagare (662/1985) till den del de har betalats efter att lagen trätt i kraft.

4.

Lag**om ändring av 6 § lagen om pension för lantbruksföretagare**

I enlighet med riksdagens beslut ändras i lagen den 14 juli 1969 om pension för lantbruksföretagare (467/1969) 6 § 2 mom., sådant det lyder i lag 1486/1995, som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

6 §

Beträffande arbetsinkomst och till pension berättigande tid som avses i denna lag tillämpas på motsvarande sätt vad lagen om pension för arbetstagare stadgar om lön och till pension berättigande tjänstgöringstid.

Beträffande arbetsinkomst och till pension berättigande tid som avses i denna lag tillämpas på motsvarande sätt vad som i lagen om pension för arbetstagare bestäms om lön och till pension berättigande tjänstgöringstid. Vid tillämpningen av 5 § 1 mom. 1 punkten lagen om pension för arbetstagare beaktas endast fulla till pension berättigande månader.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Denna lag träder i kraft den 1 januari
1998.

5.

Lag

om ändring av 5 § lagen om pension för företagare

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 14 juli 1969 om pension för företagare (468/1969) 5 § 2 mom., sådant det lyder i lag 1485/1995, som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

5 §

Beträffande arbetsinkomst och till pension berättigande tid som avses i denna lag tillämpas i motsvarande mån vad lagen om pension för arbetstagare stadgar om lön och till pension berättigande tjänstföringstid.

Beträffande arbetsinkomst och till pension berättigande tid som avses i denna lag tillämpas på motsvarande sätt vad som i lagen om pension för arbetstagare bestäms om lön och till pension berättigande tjänstgöringstid. Vid tillämpningen av 5 § 1 mom. 1 punkten lagen om pension för arbetstagare beaktas endast fulla till pension berättigande månader.

Denna lag träder i kraft den 1 januari
1998.
